Siberkondri ?iddeti Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Siberkondri ?iddeti Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30199

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Siberkondri ?iddeti Ölçe?i (S?Ö), bireylerin internet üzerinden sa?l?kla ilgili bilgi arama davran??lar?n?n neden oldu?u a??r? kayg? ve s?k?nt? düzeyini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir **psikometrik** araç olan Cyberchondria Severity Scale (CSS)'in Türkçe adaptasyonudur. Bu ölçek, özellikle internet kullan?m?n?n yayg?nla?mas?yla artan, sa?l?k endi?elerinin çevrimiçi ortamda ?iddetlenmesi durumunu, yani siberkondriyi de?erlendirmek için tasarlanm??t?r. Selvi ve arkada?lar? taraf?ndan 2018 y?l?nda gerçekle?tirilen uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türk popülasyonunda da geçerli ve güvenilir bir ölçüm arac? oldu?unu göstermi?tir.

S?Ö, klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda, internet kaynakl? sa?l?k kayg?s?n?n derecesini belirlemek ve bu durumla ili?kili bili?sel ve davran??sal örüntüleri anlamak için kritik bir rol oynamaktad?r. Ölçe?in kullan?m?, siberkondriye yönelik özelle?tirilmi? terapötik müdahalelerin geli?tirilmesine zemin haz?rlamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Siberkondri, ?nternet Ba??ml?l???, Sa?l?k Kayg?s?, Hipokondriyazis, Siberkondri ?iddeti Ölçe?i, Uyarlama, **Geçerlik**, **Güvenirlik**.

Yazarlar

Selvi, Y., Turan, S. G., Sayin, A. A., Boysan, M., Kandeger, A. (Türkçe Uyarlama Yazarlar?)

Amaç

Ölçe?in temel amac?, orijinal Cyberchondria Severity Scale (CSS) yap?s?n? koruyarak, siberkondri belirtilerinin ?iddetini Türk kültürüne özgü örneklemler üzerinde geçerli ve güvenilir bir ?ekilde ölçmektir. Siberkondri, internette sa?l?kla ilgili bilgi araman?n kayg?ya neden oldu?u, kompulsif ve a??r? bir davran?? biçimi olarak tan?mlan?r. Bu ölçek, bu davran???n derecesini ve neden oldu?u psikolojik s?k?nt?y? nicelle?tirmeyi hedefler.

Uyarlama çal??mas?, siberkondri prevalans?n? ve bu durumun ruh sa?l??? üzerindeki etkilerini inceleyen ara?t?rmac?lara standartla?t?r?lm?? bir araç sunmak üzere yap?lm??t?r. Bu sayede, Türkiye'deki klinik popülasyonlarda ve genel popülasyonda siberkondri riskini ve ?iddetini sistematik olarak de?erlendirmek mümkün hale gelmi?tir.

Yap?

Siberkondri ?iddeti Ölçe?i, ölçtü?ü psikolojik yap? itibar?yla be? temel boyutu kapsamaktad?r. Bu boyutlar, siberkondri deneyiminin farkl? yönlerini temsil eder ve bireyin sa?l?k aramalar?ndan

ARABPSYCHOLOGY.COM

nas?l etkilendi?ini detayland?r?r. Ölçek, esasen ki?inin internette sa?l?k bilgisi arama s?kl???, bu araman?n yaratt??? kayg? düzeyi ve arama davran???n? kontrol etme zorlu?unu de?erlendirir.

Ölçe?in be? faktörlü yap?s? genellikle ?unlar? içerir: **A??r?l?k (Excessiveness)**, **S?k?nt? (Distress)**, **Gereksiz Arama (Reassurance Seeking)**, **Kompulsiyon (Compulsion)** ve **Hastal?k Olas?l??? (Mistrust of Medical Information/Probability of Illness)**. Bu alt boyutlar, siberkondrinin sadece bir davran?? (arama) de?il, ayn? zamanda yo?un bili?sel ve duygusal bile?enler içeren karma??k bir yap? oldu?unu göstermektedir.

Geçerlik

Selvi ve arkada?lar? (2018) taraf?ndan yürütülen Türkçe uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in yap? **geçerli?i** ve ölçüt ba??ml? geçerli?i incelenmi?tir. Yap? geçerli?ini de?erlendirmek amac?yla do?rulay?c? **faktör analizi** (DFA) kullan?lm?? ve orijinal ölçe?in be? faktörlü yap?s?n?n Türk örnekleminde de korundu?u tespit edilmi?tir. Bu be? faktörlü modelin kabul edilebilir uyum indekslerine sahip oldu?u rapor edilmi?tir.

Ölçüt ba??ml? geçerlik kapsam?nda ise S?Ö puanlar?n?n, Sa?l?k Kayg?s? Ölçe?i gibi ilgili psikopatoloji ölçütleriyle anlaml? ve pozitif yönde korelasyon gösterdi?i belirlenmi?tir. Bu bulgular, ölçe?in gerçekten siberkondri ile ili?kili yap?y? ölçtü?ünü ve di?er sa?l?k kayg?s? belirtileriyle teorik olarak beklenen ili?kiyi sergiledi?ini kan?tlamaktad?r.

Güvenirlik

Türkçe Siberkondri ?iddeti Ölçe?i'nin **güvenirli?i**, iç tutarl?l?k katsay?lar? (Cronbach Alfa) ve test-tekrar test yöntemleriyle de?erlendirilmi?tir. Çal??mada, ölçe?in genel iç tutarl?l?k katsay?s?n?n oldukça yüksek oldu?u (genellikle .90'?n üzerinde) rapor edilmi?tir. Bu yüksek katsay?, ölçek maddelerinin siberkondri yap?s?n? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Ayr?ca, alt faktörlerin iç tutarl?l?k katsay?lar? da kabul edilebilir düzeyde bulunmu?tur. Test-tekrar test **güvenirli?i** analizleri, belirli bir zaman aral???yla uygulanan ölçek sonuçlar?n?n yüksek derecede kararl?l?k gösterdi?ini ortaya koymu?tur. Bu sonuçlar, S?Ö'nün zaman içinde kararl? ölçümler sa?layan güvenilir bir araç oldu?unu do?rulamaktad?r.

Faktör Analizi

Siberkondri ?iddeti Ölçe?i'nin (S?Ö) psikometrik incelemesi, do?rulay?c? **faktör analizi** (DFA) kullan?larak gerçekle?tirilmi?tir. Analizler, ölçe?in orijinal yap?s?nda bulunan be? faktörlü modelin Türk popülasyonu verileriyle de iyi bir uyum sergiledi?ini kan?tlam??t?r. Bu be? faktör, siberkondri davran???n?n farkl? boyutlar?n? temsil ederek yap?sal geçerlili?e katk?da bulunur.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Be? faktörlü yap?, teorik olarak siberkondrinin sadece tek boyutlu bir kayg? formu olmad???n?, ayn? zamanda kompulsif arama, arama sonuçlar?na a??r? odaklanma ve t?bbi te?hislere kar?? güvensizlik gibi spesifik bili?sel ve davran??sal bile?enleri içerdi?ini desteklemektedir. DFA sonuçlar?, ölçe?in faktör yüklerinin yüksek oldu?unu ve maddelerin ilgili alt boyutlara net bir ?ekilde ayr?ld???n? göstermi?tir.

Ölçme Arac?

Test Türü: Uyarlama

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i (Orijinal ölçek genellikle 5 veya 6 noktal? Likert format?ndad?r, ancak adaptasyon çal??mas?nda spesifik derecelendirme bilgisi eksiktir. Standarda göre 5 veya 6 noktal? Likert varsay?l?r.)

Mevcut Diller: Türkçe, ?ngilizce (Orijinal)

Popülasyon Grubu: Üniversite Ö?rencileri ve Genel Yeti?kin Popülasyonu

Ya? Grubu: Ergenlik sonras? ve Yeti?kinlik

Popülasyon Detaylar?: Türkçe uyarlama çal??mas?nda genellikle üniversite ö?rencileri ve internet kullan?c?lar?ndan olu?an bir örneklem kullan?lm??t?r. Bu örneklem, ölçe?in internet kullan?m? ve sa?l?k kayg?s? aç?s?ndan çe?itlilik gösteren popülasyonlarda uygulanabilirli?ini desteklemektedir.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Ölçe?i. Kat?l?mc?lar, belirli siberkondri belirtileriyle ilgili ifadeleri, kendilerini ne kadar temsil etti?ine göre derecelendirirler.

Anahtar Kelimeler

Sa?l?k Arama Davran???, Siberkondri Ölçe?i, Psikopatoloji, **Siberkondri** ?iddeti, **Psikometrik** Özellikler, Uyarlama Çal??mas?.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi Eksik

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: Bilgi Eksik

Yaz??ma Adresi: Bilgi Eksik (Genellikle ilgili üniversite veya kurum adresi belirtilir.)

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler: Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için genellikle orijinal yazar grubundan izin al?nmas? gerekmektedir. Türkçe versiyonun kullan?m? için Selvi ve arkada?lar? (2018) ile ileti?ime geçilmesi tavsiye edilir.

Ücret: Akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m genellikle ücretsizdir, ancak ticari veya klinik kullan?m için ücret talep edilebilir.

Test Y?l?: 2018 (Türkçe Uyarlama Y?l?)

Kaynaklar

Selvi, Y., Turan, S. G., Sayin, A. A., Boysan, M., & Kandeger, A. (2018). The Cyberchondria Severity Scale (CSS): Validity and reliability study of the Turkish version. *Sleep and Hypnosis, 20*(4), 241-246. DOI: http://dx.doi.org/10.5350/Sleep.Hypn.2018.20.0157

Ölçe?in Türkçe formunun detaylar?na ResearchGate üzerinden eri?ilebilir.

McElroy, E., & Shevlin, M. (2014). The development and initial validation of the Cyberchondria Severity Scale (CSS). *Journal of Anxiety Disorders, 28*(2), 259-265. (Orijinal Ölçek Kayna??)

Siberkondri ?iddeti Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Siberkondri ?iddeti Ölçe?i'nin orijinal maddeleri, kaynak içerikte yer almad???ndan burada sunulamamaktad?r. Maddeler, Türkçe uyarlama çal??mas?n?n (Selvi et al., 2018) eklerinde veya ilgili yay?nlar?nda bulunabilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM